

BIBLIOMETRIČNA ANALIZA AVTORSTVA OBZORNIKA ZDRAVSTVENE NEGE

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF THE AUTHORS OF THE JOURNAL OF SLOVENIAN NURSING ASSOCIATION

Ema Dornik, Maja Žumer

UDK/UDC 614.253.52:013

DESKRIPTORJI: zdravstvena nega; periodika; bibliometrija; Slovenija

Izvleček – Članek je rezultat obširnejše bibliometrične in vsebinske analize Obzornika zdravstvene nege, ki je bila tema magistrskega dela prve avtorice (Dornik, 2002). Predstavljeno je edino strokovno glasilo medicinskih sester v Sloveniji, njegov zgodovinski razvoj in spreminjanje skozi čas. Članek je osredotočen na podrobnejšo analizo avtorjev člankov. V analizo je zajetih 843 prispevkov, objavljenih v rubriki Članki med letoma 1976 in 2001. 97 % avtorjev je iz Slovenije in le 3 % pripadajo tujim avtorjem. 26,8 % avtoric ima višješolsko izobrazbo, 15,7 % višjih medicinskih sester ima končano univerzitetno izobrazbo – med njimi jih je 5,5 % končalo Fakulteto za organizacijske vede, 5,6 % je profesorica zdravstvene vzgoje. Podiplomsko izobrazbo ima 28 medicinskih sester, med njimi dve doktorat znanosti. Med članki jih je 47 % takšnih, kjer je med avtorji vsaj ena medicinska sestra. Največ avtorjev prihaja iz Kliničnega centra v Ljubljani, Ljubljana je tudi kraj, iz katerega prihaja največ podpisanih avtorjev.

Uvod

Ena od temeljnih značilnosti znanstvenega dela je zgodovinska kontinuiteta. Raziskovalci pri svojem delu uporabljajo spoznanja predhodnikov, zato je spremljanje in širjenje znanstvenih dosežkov bistven element vsakega raziskovalnega dela (Adamič, 1995).

Najprimernejša oblika diseminacije raziskovalnih spoznanj, ki jo avtorji tudi najpogosteje uporabljajo, so strokovni oziroma znanstveni časopisi. Medicinske sestre (v nadaljevanju MS) prav tako vse bolj obvladujejo pisanje raziskovalnih člankov, tako da so ti zanimivi in uporabni za MS pri njihovem vsakdanjem delu, hkrati pa ustrezajo kriterijem za znanstvene objave. Po vsem svetu se je v zadnjem desetletju število kakovostnih časopisov za MS, ki objavljajo raziskovalne izsledke, zelo povečalo. MS svoje izsledke vse pogosteje objavljajo v časopisih, ki niso namenjeni zgolj njim, in tako svoja spoznanja posredujejo tudi drugim zdravstvenim delavcem (Z raziskovanjem ..., 1996).

DESCRIPTORS: nursing care; periodicals; bibliometrics; Slovenia

Abstract – The article is part of an extensive bibliometric and content analysis of the Journal of the Slovenian Nursing Association (JSNA), which was the topic of the first author's MSc thesis (Dornik, 2002). The historical development of the journal is presented, while the empirical research focuses on authors in the JSNA. The analysis is based on 843 papers, published in the Articles section between 1976 and 2001. 97 % of the authors are from Slovenia. 26,8 % authors have a vocational college degree, 15,7 % have a B.S. degree (5,5 % from Faculty of organizational sciences and 5,6 % are B.S. in nursing). 28 nurses have a post-graduate education, two of them PhD. 47 % of the papers were co-authored by at least one nurse. Clinical Center Ljubljana is the most frequent affiliation of authors; most authors come from Ljubljana.

Obzornik zdravstvene nege

Obzornik zdravstvene nege (v nadaljevanju Obzor Zdr N) je danes strokovno glasilo Zbornice zdravstvene nege – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Pogled v zgodovino pokaže, da so MS potrebo po strokovnem časopisu čutile že od leta 1927, ko so ustanovile svoje strokovno društvo. Če prebiramo zapisnike sestankov od ustanovitve društva dalje, že na začetku zasledimo utemeljeno potrebo po lastnem strokovnem časopisu. Ko so to željo uresničili, so v uvodniku 1. številke zapisali: »Izpopolnjevanje znanja je bilo vselej življenjska nujnost za uspešno poklicno delo v zdravstvu in hkrati eno temeljnih društvenih pravil za vse profile zdravstvenih delavcev. Zdravstveni obzornik se bo osredotočil na ključna vprašanja zdravstvenega varstva: na utrjevanje zdravja in preprečevanje bolezni, na nego bolnika in medicinsko rehabilitacijo. Glede na koncept sodobnega zdravstva bo časopis obravnaval tudi

tematiko socialnega in psihološkega pomena ...« (Jarnovič, 1976).

Leta 1997, ob tridesetletnici glasila, je današnja glavna in odgovorna urednica Vera Grbec zapisala, da je obletnica dokaz, da MS cenijo svojo stroko in se zavzemajo za njen razvoj. Pot do sedanje oblike strokovnega in informativnega glasila MS na Slovenskem je bila dolga. Leta 1954 je začel izhajati instruktorsko-informacijski obzornik Medicinska sestra na terenu v izdaji Centralnega higienskega zavoda v Ljubljani, ki ga štejemo za predhodnika Zdravstvenega obzornika. Glasilo je bilo namenjeno predvsem MS na terenu – patronažnim MS in je bilo naravnano izrazito preventivno in zdravstveno vzgojno. Leta 1961 je glasilo prenehalo izhajati. To je bil tudi čas, ko se je odprla možnost višješolskega izobraževanja za MS (Grbec, 1997).

Po premoru šestih let je Zveza društev MS na svoji skupščini leta 1966 sklenila, da začne izdajati strokovno glasilo. Leta 1967 je izšla prva številka Zdravstvenega obzornika., ki se nadaljuje kot Obzor Zdr N. Prva urednica Cita Bole (1967) je med drugim zapisala: »Nedvomno mora naše glasilo posredovati predvsem nova dognanja v medicini, obnavljati in dopolnjevati teoretično in praktično znanje ter hkrati opozarjati na probleme, ki zahtevajo večjo zavzetost ali celo prioriteto v vsakdanji praksi ...«.

Število rubrik se je nekoliko spreminjalo, ohranile pa so se naslednje: Članki, Novosti – izkušnje – pobude, Poročila, Beležke ob knjigi in Osebne vesti. Od leta 1977 so članki opremljeni z izvlečkom v slovenskem in angleškem jeziku. Od trinajstega letnika (1979) naprej so članki opremljeni tudi z vrstilcem UDK ter od leta 1986 dalje s slovenskimi in angleškimi deskriptorji tezavra MESH (Medical Subject Headings). Od leta 1985 ima vsaka številka tudi Uvodnik, ki obravnava aktualno strokovno tematiko ali vprašanje s področja zdravstva.

Leta 1993 je prišlo do velikih organizacijskih in vsebinskih sprememb. Ustanovljena je bila Zbornica zdravstvene nege kot krovna strokovna organizacija MS in zdravstvenih tehnikov v Sloveniji. Zdravstveni obzornik se je leta 1994 preimenoval v Obzornik zdravstvene nege (Obzor Zdr N) ter dobil oznako strokovnega glasila Zbornice zdravstvene nege. Z novim imenom strokovni časopis še bolj jasno opredeljuje strokovno področje, ki mu pripada (Grbec, 1997).

Uredništvo ves čas daje prednost člankom, ki obravnavajo področje zdravstvene nege (ZN), tistim, ki jih napišejo MS, ter člankom, ki obravnavajo različna medicinska in druga področja in so tudi metodološko dobro zasnovani, predvsem glede načina razkrivanja in opredeljevanja problema, prikazovanja in razpravljanja o rezultatih obravnave ter opreme članka (Strajnar, 1980, 1986).

Vera Grbec (1997) poudarja, da postajajo strokovni članki vse bolj kakovostni in so v večji meri plod raziskovalnega dela MS. Časopis tako spremlja razvoj strokovne terminologije in jo razvija ter utrjuje.

To dokazuje tudi prva tematska številka, izdana leta 1981, kjer prvič zasledimo za opredeljevanje stroke in njene metodike rabo izrazov zdravstvena nega, zdravstvena nega bolnika oziroma varovanca in proces zdravstvene nege (Strajnar, Bokal, 1985).

Pomemben korak se je k izboljšanju kakovosti Obzor Zdr N zgodil v letu 2001. Urbančič (2001) poroča, da so časopis uvrstili med časopise z zunanjo recenzijo in uvedli raziskovalne strani.

Nedvomno je Obzor Zdr N veliko pridobil s širjenjem kroga avtorjev in bralcev izven področij ZN. Tako so na primer v zadnjem času v njem objavljali sociologi, zdravniki, socialni pedagogi, psihologi, pravniki in drugi. Z izobraževalnim razvojem v ZN in napredovanju v kakovosti objavljenih člankov se je s časom pojavila tudi potreba po vrednotenju samega časopisa in prispevkov v njem. Da bi dosegli strokovno in znanstveno primerljivost in se enakovredno z ostalimi disciplinami uvrščali v strokovno-informacijski prostor v Sloveniji in v svetu, je potrebno slediti enotno izoblikovanemu sistemu evalvacije in kategorizacije naših in mednarodnih časopisov. Kam se razvrsti posamezen časopis, je odvisno od kakovosti znanstvenih prispevkov, od mednarodne veljavnosti in mednarodnega znanstvenega in uredniškega sodelovanja (Grbec, Urbančič, 2001).

Obseg izdaj

Prvi dve leti je Obzor Zdr N izhajal v treh, od leta 1969 do 1977 v štirih, od leta 1978 do leta 1985 pa v šestih številkah štirikrat letno. Od leta 1986 do 2000 je izhajal trikrat letno v dvojnih številkah. V letu 2001 je izšel v šestih številkah štirikrat letno, v letu 2002 pa v štirih številkah (tab. 1 in tab. 2).

Raziskava

Vzorec

Podatki so zbrani s pregledom Zdravstvenega obzornika (1976–1993) in Obzornika zdravstvene nege (1994–2001). Obravnavana leta smo pri analizi združili v dvoletna obdobja. Pregledanih je 26 letnikov, razen ene številke, ki ni bila primerna za vključitev v raziskavo, saj ni vsebovala raziskovalne rubrike (Letn. 28, št. 1/2 (1994) – Mednarodni dan MS). V raziskavo so zajeti prispevki v rubriko »Članki«, izključene pa rubrike »Uvodnik«, »Novosti, izkušnje, pobude«, »Poročila« in »Osebne vesti«. V posamezni številki je bilo analiziranih povprečno 9,5 člankov (od 3 do 16), ki so v povprečju dolgi 6,5 strani (od 2 do 34 strani). V obravnavanem obdobju so avtorji v 843 člankih napisali 5.540 strani.

Raziskovalna vprašanja

Kateri so poklici oz. strokovni naslovi avtorjev, ki objavljajo v Obzorniku zdravstvene nege v obdobju, ki ga je zajela raziskava (1976–2001)?

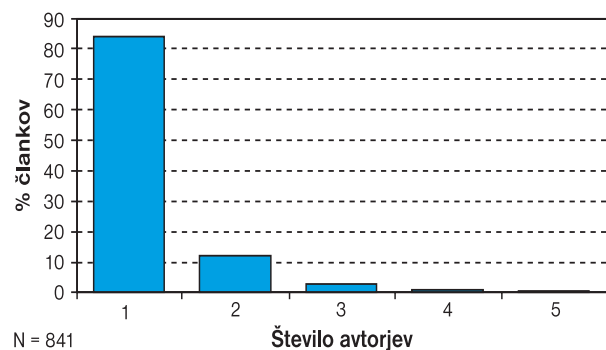
Tab. 1. *Izdani Zdravstveni obzorniki od leta 1967 do 1993.*

Zap. št. letnika	Leto	Izdane številke
1	1967	1+2+3
2	1968	1+2+3
3	1969	1+2+3+4
4	1970	1+2+3+4
5	1971	1+2+3+4
6	1972	1+2+3+4
7	1973	1+2+3+4
8	1974	1+2+3+4
9	1975	1+2+3+4
10	1976	1+2+3+4
11	1977	1+2+3+4
12	1978	1/2+3/4+5+6
13	1979	1/2+3+4/5+6
14	1980	1/2+3+4+5/6
15	1981	1/2+3+4/5+6
16	1982	1/2+3+4/5+6
17	1983	1/2+3/4+5+6
18	1984	1/2+3/4+5+6
19	1985	1/2+3/4+5+6
20	1986	1/2+3/4+5/6
21	1987	1/2+3/4+5/6
22	1988	1/2+3/4+5/6
23	1989	1/2+3/4+5/6
24	1990	1/2+3/4+5/6
25	1991	1/2+3/4+5/6
26	1992	1/2+3/4+5/6
27	1993	1/2+3/4+5/6

Tab. 2. *Izdani Obzorniki zdravstvene nege od leta 1994 do 2002.*

Zap. št. letnika	Leto	Izdane številke
28	1994	1/2+3/4+5/6
29	1995	1/2+3/4+5/6
30	1996	1/2+3/4+5/6
31	1997	1/2+3/4+5/6
32	1998	1/2+3/4+5/6
33	1999	1/2+3/4+5/6
34	2000	1/2+3/4+5/6
35	2001	1/2+3/4+5+6
36	2002	1+2+3+4
37	2003	1+2

%) člankov ima štiri avtorje in le 3 (0,4 %) članki imajo pet avtorjev. Dva prispevka sta anonimni deli.

N = 841

Sl. 1. *Odstotek števila avtorjev pri posameznem članku.*

Koliko avtoric je MS in koliko od njih jih ima fakultetno izobrazbo?

V katerih univerzitetnih smereh so MS našle svojo akademsko pot in koliko jih ima podiplomsko izobrazbo? Ali te bistveno prispevajo k višji stopnji izobraženih MS?

Kakšen je delež avtorjev moškega spola in kakšna je njihova izobrazbena struktura?

Koliko je sodelovanja s tujci? Ali ti bistveno prispevajo k višji izobrazbeni strukturi avtorjev?

Kolikšen delež člankov objavljenih v Obzorniku je rezultat diplomskih, seminarških, magistrskih oz. drugih del? Iz katerih institucij prihajajo avtorji?

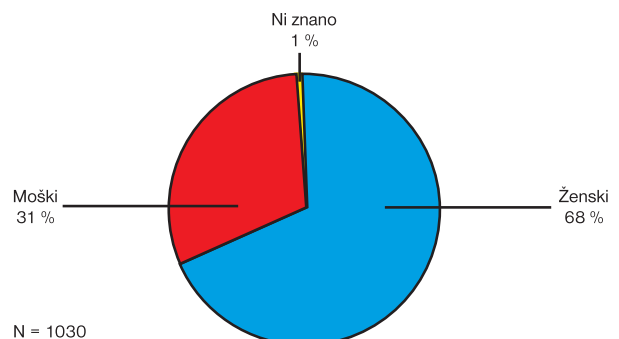
Rezultati

Število avtorjev

V Zdravstvenem obzorniku (od 1976 do 1993) in Obzorniku zdravstvene nege (v nadaljevanju Obzornik) (od 1994 do 2002) je sodelovalo 1.389 avtorjev (podatek iz zbirke Biomedicina Slovenica – BS). Spremljali smo število avtorjev, ki se pojavijo pri posameznem članku. Največje število avtorjev v Zdravstvenem obzorniku je 4, v Obzorniku Zdravstvene nege pa 5. Na sliki 1 je prikazan odstotek števila avtorjev pri posameznem članku. V Obzorniku je 705 (83,8 %) člankov napisal en avtor, pri 100 (11,9 %) člankih sta avtorja dva, pri 24 (2,8 %) so avtorji trije, 9 (1,1

Spol

V raziskavo je bilo vključenih 1030 avtorjev, od tega jih je večina ženskega spola (slika 2). 999 oz. 97 % avtorjev je iz Slovenije in le 3 % pripadajo tujim avtorjem, kar kaže na to, da je sodelovanja s tujimi avtorji malo oz. ga skoraj ni. Morda je razlog v tem, da je Obzornik nezanimiv in za avtorje, ki zbirajo točke za napredovanja in svoja znanstveno raziskovalna dela raje objavijo v strokovnih časopisih, ki točke prinesejo.

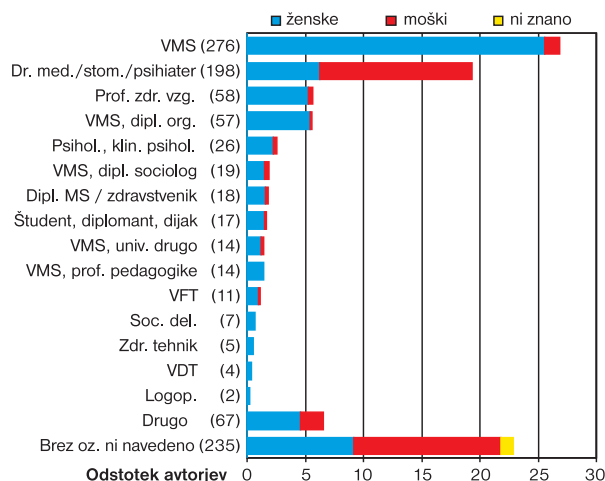

N = 1030

Sl. 2. *Spol avtorjev.*

Dodiplomska izobrazba

Med 26 pregledanimi letniki je 22,9 % avtorjev brez navedenega strokovnega naslova, med navedenimi pa je 26,8 % avtoric VMS, 15,7 % VMS ima končano univerzitetno izobrazbo – med njimi jih je 5,5 % končalo Fakulteto za organizacijske vede, 5,6 % pa je profesorica zdravstvene vzgoje. Zdravniki oz. psihiatri predstavljajo 19,2 % (slika 3).

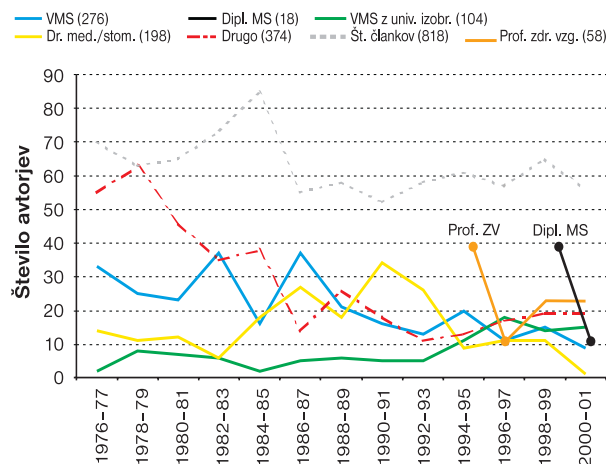
Sl. 3. Dodiplomska izobrazba avtorjev (v oklepaju navedeno skupno število avtorjev).

Raznolikost strokovnih naslovov avtorjev kaže na to, da je Obzorik zanimiv tudi za druge strokovnjake in da je multidisciplinarnost globoko prisotna v zdravstveni negi, ki človeka obravnava kot psihično, fizično in socialno bitje. Med »drugo« (slika 3) se pojavljajo strokovni naslovi prikazani v tabeli 3 (navedeni v taki obliki, kot so objavljeni v Obzorniku).

Tab. 3. Avtorjevi strokovni naslovi pod »drugo« iz sl. 3.

Strokovni naslov	Število
Prof. slov.	2
Univ. dipl. org.	7
Univ. dipl. soc.	18
Univ. dipl. ing./ing.	8
Univ. dipl. tifloped.	1
Univ. dipl. ing. zoot.	1
Prof. ped.	3
Defektolog	3
Univ. dipl. biol.	1
Univ. dipl. teol.	1
Dipl. muzikol.	1
Dipl. pravn.	1
Prof.	6
Viš. bibliotekar	1
Dipl. ing. živil. tehnol.	1
Optičarka	1
Dipl. farm.	2
Dipl. vet.	1
General-podpolkovnik	1

Glede na podatke iz slike 3 je zanimiv trend objavljanja izbranih strokovnih naslovov MS (slika 4). Zdravniki, stomatologi in psihiatri (kategorija dr.med./stom.) so za primerjavo. Vsi ostali poklici so uvrščeni v kategorijo drugo.

Sl. 4. Trend objavljanja izbranih strokovnih naslovov MS (v oklepaju skupno število, trend št. člankov je zgolj za ilustracijo).

Na sliki 4 sta posebej poudarjena dva poklica, ki se prvič pojavita med avtorji (prof. zdrav. vzg. v letu 1996/97 ter DIPL MS v letu 2000/01).

Opaziti je trend upadanja objavljanja VMS. Vzrokov je lahko več:

- nekatere osebe so objavljale večkrat (tega z raziskavo nismo spremljali, smo pa to dokazali z analizo po bibliografski zbirki Biomedicina Slovenica – tabela 4), morda so si nekatere VMS pridobile univerzitetno izobrazbo in so nato (v obdelavi) zajete pod VMS z univerzitetno izobrazbo;
- avtorji v člankih niso vedno podpisani s strokovnim naslovom;
- eden od vzrokov je gotovo tudi zmanjšanje števila objavljenih prispevkov v Obzorniku, kot kaže siva črtkana linija na sliki 4. V zadnjih 10 letih vzporedno z upadanjem števila objavljenih člankov pada tudi število objav VMS. V nasprotju s tem raste število objav VMS z univerzitetno izobrazbo, največji je porast objav prof. zdrav. vzgoje in dipl. MS. Torej skladno z izobraževanjem in posledično z znanjem, kako napisati članek, narašča tudi število izobraženih MS in število njihovih objav;
- uredništvo daje prednost objavljanju znanstveno raziskovalnih člankov, ki jih napišejo VMS z univerzitetno izobrazbo, VMS pa napišejo največ strokovnih člankov (ta podatek je iz širše raziskave, razvrščanje člankov po tipologiji ni tema tega prispevka).

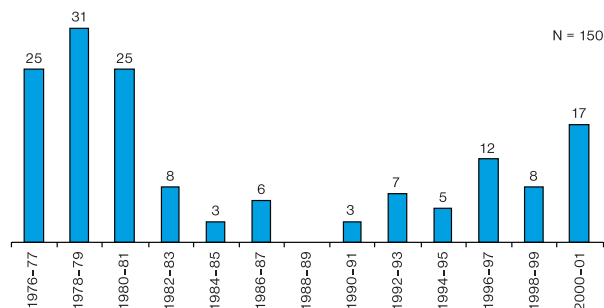
Tab. 4. Nekaj najpogostejših avtorjev člankov.

Priimek in ime	Število	Priimek in ime	Število
Pokorn D	22	Poljšak I	7
Šlajmer-Japelj M	18	Kogovšek B	7
Filej B	17	Žvan V	6
Skoberne M	15	Gračner B	6
Vuga S	15	Mavec P	6
Bohinc M	14	Zaletel M	6
Grbec V	14	Zemljčič M	6
Černelč D	14	Stropnik Z	6
Strajnar J	13	Peric HK	6
Hoyer S	11	Kos A	6
Pahor M	11	Kancler K	6
Jarnovič N	10	Brunčko A	5
Škerbinek L	10	Dornik E	5
Urbančič K	10	Zupančič P	5
Kostnapfel J	9	Rehar V	5
Kersnič P	8	Milčinski L	5
Franovič A	7	Lovrič F	5
Šušteršič O	7	Kariž N	5

(Vir: Biomedicina Slovenica, 1976–2002)

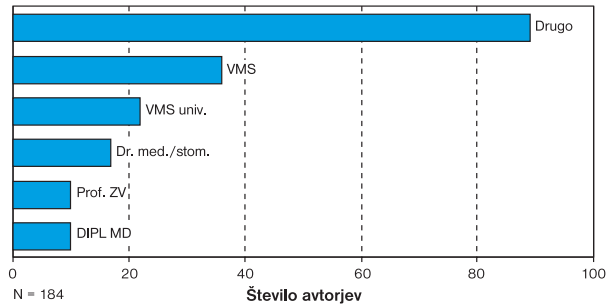
V tabeli 4 smo zbrali nekaj najpogostejših avtorjev člankov (število predstavlja število člankov, ki jih je prispeval posamezen avtor) in med njimi je večina MS (ne glede na stopnjo izobrazbe).

Med 843 članki, zajetimi v raziskavo, je 150 oz. 17,8 %, plod povzetkov diplomskih ali drugih nalog, magistrskih del ter povzetkov strokovnih predstavitev na strokovnih srečanjih, kongresih ipd. Na sliki 5 je prikazano število člankov z omenjeno opombo skozi raziskovano obdobje. Porast v zadnjih letih je predvsem odraz objavljenih rezultatov diplomskih nalog MS z univerzitetno in visokostrokovno izobrazbo.

Sl. 5. Število člankov z opombo, da so plod diplomskih ali raziskovalnih nalog, magistrskih del, povzetkov predavanj na strokovnih srečanjih ipd.

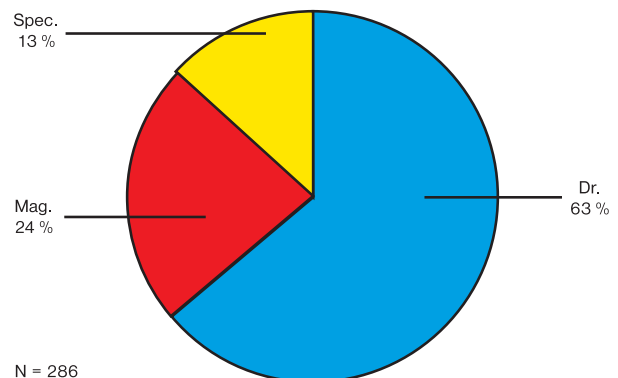
Članke z »opombo« je napisalo 184 avtorjev (slika 6), med njimi je kar 19,6 % VMS, 5,4 % dipl MS, 12 % VMS z univerzitetno izobrazbo in 5,4 % prof. zdr. vzg. ter 9,2 % dr.med in dr. stom ter psihiatrov. Ostalih 48,4 % predstavljajo drugi avtorji. Pri razvrščanju teh člankov po tipologiji smo jih 103 (68,7 %) razvrstili med strokovne, 36 (24 %) med znanstvene, 2 (1,3 %) med pregledne in 9 (6 %) med druge članke (podatki iz širše analize).

Sl. 6. Kdo so avtorji člankov s pripisano opombo, da so plod drugih del?

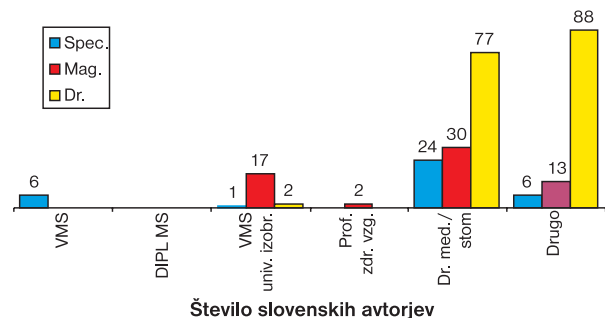
Podiplomska izobrazba

Pripisan podiplomski naslov ima 286 avtorjev (slika 7), od teh je 180 (63 %) doktorjev znanosti, med njimi je 11 tujcev. Med 69 (24 %) magistri znanosti je 7 tujih. Tuji avtorji torej bistveno ne prispevajo k višji izobrazbeni ravni. Naslov specialist ima pripisan 37 (13 %) avtorjev.

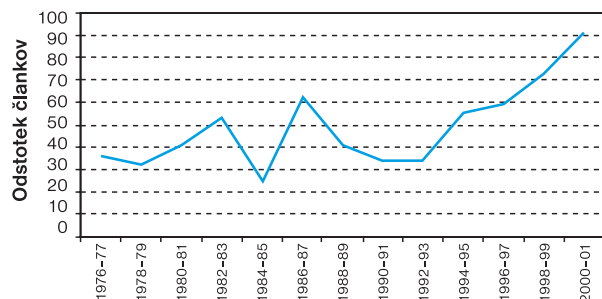
Sl. 7. Podiplomska izobrazba avtorjev.

Podiplomsko izobrazbo ima 28 MS (vštete/i specialiste/i). Dve MS imata doktorat znanosti (slika 8). Dr. med./stom./psihiatri so v tabeli za primerjavo.

Sl. 8. Podiplomska izobrazba MS.

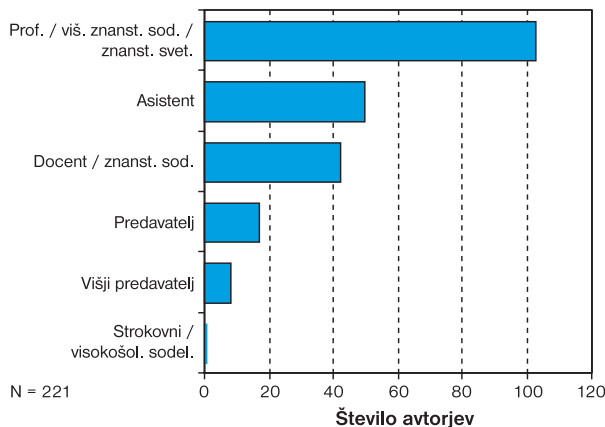
Zanimalo nas je, kolikšen je delež člankov, kjer je med avtorji vsaj ena MS (vključene VMS, DIPL MS, VMS z univerzitetno izobrazbo). Izkazalo se je, da se delež takšnih člankov med dvoletnimi časovnimi obdobji statistično pomembno spreminja (χ^2 -test: $p < 0,001$). Med vsemi članki je 400 (47,44 %) takšnih, kjer je med avtorji vsaj ena MS (slika 9).

Sl. 9. Odstotek člankov v opazovanem obdobju, kjer je med avtorji vsaj ena MS.

Pedagoški naslov

Med 1030 avtorji ima pedagoški naslov 221 avtorjev, kar 46,6 % od teh ima naslov profesorja ali višjega znanstvenega sodelavca ali znanstvenega svetnika (slika 10).

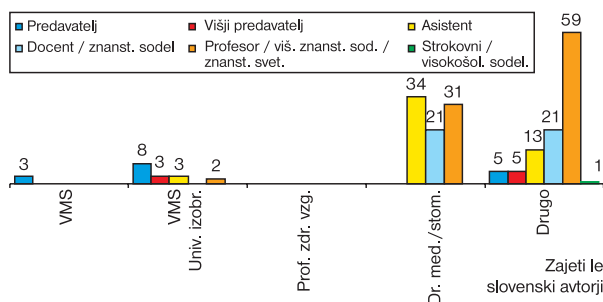

Sl. 10. Pedagoški naslov avtorjev.

Zanimalo nas je, koliko MS z različnimi stopnjami izobrazbe ima pedagoški naslov. Na sliki 11 je prikazano število in naslov, ki ga imajo MS, zdravniki in drugi avtorji, ki so objavljali v Obzorniku.

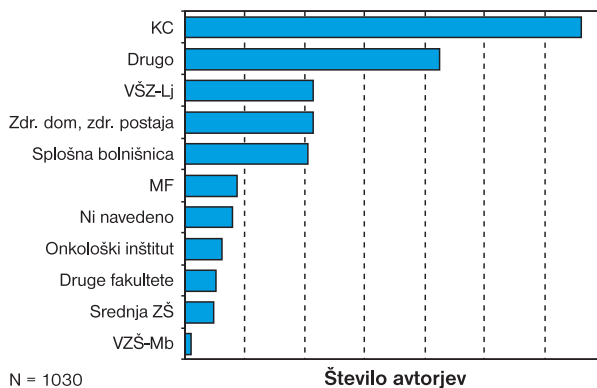
Ustanova avtorja

Slika 12 predstavlja ustanove oz. institucije, s katerimi so podpisani avtorji. Največ avtorjev prihaja iz Kliničnega centra v Ljubljani. Ljubljana je tudi kraj, iz katerega prihaja največ (684) podpisanih avtorjev. Iz splošnih bolnišnic je največ avtorjev iz Maribora

Sl. 11. MS in pedagoški naslovi.

(65), sledita Celje (6) in Novo mesto (6) ter Slovenj Gradec (5). Največ avtorjev iz zdravstvenih domov je iz Maribora (52), sledi Ljubljana (33) ter Celje (6). Podrobnejšo analizo smo naredili tudi pri avtorjih, ki prihajajo iz srednjih šol, največ (12) jih je iz srednje (zdravstvene) šole v Ljubljani, sledita Maribor (9) in Celje (2). Pomemben je tudi odstotek avtorjev, ki prihajajo iz izobraževalne sfere, kot so Visoka šola za zdravstvo v Ljubljani ter Visoka zdravstvena šola iz Maribora in drugih fakultet (slika 12).

Sl. 12. Ustanova, s katero je podpisan avtor.

Zaključek

Mednarodni dan MS v letu 1996 je bil posvečen raziskovanju v zdravstveni negi in tedaj je bilo med drugim poudarjeno, da bi se medicinske sestre morale v okviru šolanja naučiti uporabljati knjižnico, iskati raziskovalno literaturo in še zlasti poiskati literaturo, ki obravnava določeno področje, kadar je treba osvežiti znanje o določeni temi, ker tako zahteva razvoj prakse, zdravstvene politike ali pa za oblikovanje raziskovalnega predloga. Opozoriti velja, da je mednarodna literatura s področja zdravstvene nege medicinskim sestram, ki obvladajo angleščino, zlahka dostopna v dobro opremljenih knjižnicah in prek računalniških sistemov za iskanje podatkov, a hkrati se je treba zavedati, da medicinske sestre marsikje teh ugodnosti še nimajo (Z raziskovanjem ..., 1996).

Medicinske sestre, ki so se izobraževale na univerzitetnem nivoju znotraj lastne profesije (profesorice

zdravstvene vzgoje – Visoka šola za zdravstvo in Pedagoška fakulteta), so si ta znanja pridobile že med izobraževanjem. Žal je bil študij po dveh vpisih rednih in dveh izrednih študentov prekinjen. S tem se je medicinskim sestram zaprla pot izobraževanja v lastni profesiji in tako si spet iščejo univerzitetno izobrazbo v drugih profesijah.

Trend števila citiranih virov (del širše raziskave) kaže na izredno rast predvsem v zadnjem obdobju. To rast lahko vsaj delno pripišemo rasti avtorstva prispevkov medicinskih sester z univerzitetno izobrazbo, delno pa je odraz večje dostopnosti informacij v zadnjih letih.

Namen prispevka nikakor ni bil ocenjevati avtorstvo v Obzorniku zdravstvene nege, ampak zgolj kvantitativno osvetliti in prikazati nekatere značilnosti, ki so se pokazale v raziskovanem obdobju s poudarkom na avtorstvu. Upati je, da se bodo z razvojem zdravstvene nege kot profesije obstoječi pozitivni trendi v znanstveno-strokovnem publiciranju medicinskih sester nadaljevali, ter da bo prišlo do napredka glede spremljanja najnovejših spoznanj v svetu, še zlasti preko tujih znanstveno-strokovnih časopisov.

Navedeni viri

1. Adamič Š. Znanstveno informiranje v svetu in pri nas. Raziskovalec 1995; 25 (2): 21–6.
2. Bole C. Za uvod. Zdravstveni obzornik 1967; 1 (1): 2.
3. Dornik E. Vpliv sprememb v izobraževanju medicinskih sester v Sloveniji na objavljanje v njihovem strokovnem glasilu: magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 2002. Dostopno na: <http://www2.mf.uni-lj.si/~ema/podiplomski.html>
4. Grbec V. Obzornik zdravstvene nege praznuje tridesetletnico. Obzor Zdr N 1997; 31 (5-6): 183–5.
5. Grbec V, Urbančič K. Nov prispevek h kakovosti Obzornika zdravstvene nege. Obzor Zdr N 2001; 35 (1-2): 1–2.
6. Jarnovič N. Ob desetletnici Zdravstvenega obzornika. Zdravstveni obzornik 1976; 10 (4): 257–8.
7. Strajnar J. Urednica našega glasila je končala z delom: organizacijski, vsebinski in oblikovni prispevek urednice, MS Neže Jarnovič k razvoju Zdravstvenega obzornika. Zdravstveni obzornik 1980; 14 (5–6): 291–306.
8. Strajnar J. Dvajset let zdravstvenega obzornika. Zdravstveni obzornik 1986; 20 (5-6): 257–64.
9. Strajnar J, Bokal L. Zdravstveni obzornik in slovenska medicinska beseda. Zdravstveni obzornik 1985; 19 (1-2): 3–13.
10. Urbančič K. Nova rubrika v Obzorniku zdravstvene nege. Obzor Zdr N 2001; 35 (6): 265.
11. Z raziskovanjem v zdravstveni negi do boljšega zdravja. Obzor Zdr N 1996; 30 (1-2): 49–61.